

ผนวก ฉ

ข้อมูลการค้าระหว่างไทย-อินเดีย¹

ความสัมพันธ์ทางการค้า

1. ภาครัฐบาล:

- 1.1 ข้อตกลงทางการค้า ลงนามเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2511 (ค.ศ.1968)
- 1.2 คณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee: JTC) จัดตั้งเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2528 (ค.ศ.1985) ล่าสุดประชุม JTC ครั้งที่ 11 เมื่อวันที่ –กันยายน 2546 ณ กรุงเทพฯ
- 1.3 ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ลงนามเมื่อปี 2528 (ค.ศ. 1985)
- 1.4 คณะกรรมาธิการร่วมเพื่อความร่วมมือทวิภาคีไทย – อินเดีย (Thai-Indian Joint Commission for Bilateral Cooperation: JC) จัดตั้งเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2532 (ค.ศ.1989) ล่าสุดประชุม JC ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ –กุมภาพันธ์ 2546 ณ กรุงนิวเดลี
- 1.5 ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกับ Foreign Investment Promotion Board ของอินเดีย เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2540 (ค.ศ.1997)
- 1.6 ความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ลงนามเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2543 (ค.ศ. 2000)
- 1.7 กรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างอาเซียนและอินเดีย (Framework Agreement on Comprehensive Economic Cooperation between the Association of South East Asian Nations and the Republic of India) ลงนามเมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2546 (ค.ศ. 2003)

---

¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, “ข้อมูลการค้าระหว่างไทย-อินเดีย,” <<http://www.thaifita.com>>, มีนาคม 2006

1.8 กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย (Framework Agreement for Establishing Free Trade Area between the Kingdom of Thailand and The republic of India) ลงนามเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2546 (ค.ศ. 2003)

1.9 กรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรี BIMST-EC (Framework Agreement on the BIMSTEC Free Trade Area) ลงนามร่วมกับพม่า อินเดีย ศรีลังกา เนปาล และภูฏาน เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2547 (ค.ศ. 2004) และลงนามพิธีสารการเป็นภาคีความตกลงของบังกลาเทศ เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2547 (ค.ศ. 2004)

2. ภาคเอกชน :

2.1 ความตกลงเพื่อการร่วมมือระหว่างสภาอุตสาหกรรมไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมอินเดีย ลงนามเมื่อปี 2533 (ค.ศ. 1990)

2.2 ความตกลงระหว่างสภาหอการค้าไทย กับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมอินเดียเพื่อความร่วมมือ และการจัดตั้งสภาธุรกิจร่วม (Joint Business Council) ลงนามเมื่อปี 2533 (ค.ศ. 1990)

2.3 Thai-South Asia Business Forum จัดตั้งเมื่อเมษายน 2547

การค้าระหว่างไทย-อินเดีย

1. การค้ารวม อินเดียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 20 ของไทย (ปรับขึ้นจากลำดับที่ 22) และเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้ ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2543-2547) การค้ารวมมีมูลค่าเฉลี่ย 1,403.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2547 การค้ารวมมีมูลค่า 2,049.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 35.8 โดยอินเดียเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า 222.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ตารางที่ 1)

2. การส่งออก อินเดียเป็นตลาดส่งออกอันดับ 21 ของไทย และเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้ ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2543-2547) การส่งออกมีมูลค่าเฉลี่ย 589.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี 2547 การส่งออกมีมูลค่า 913.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.9 ของมูลค่าการส่งออกรวมของไทย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 43.03

สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเม็ดพลาสติก รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ ยางพารา อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และเส้นใยประดิษฐ์ เป็นต้น (ตารางที่ 2)

สินค้าส่งออกที่มีอัตราการเติบโตสูง ได้แก่ หลอดภาพโทรทัศน์สี² (2,300%) เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ* (585.9%) สายไฟฟ้า สายเคเบิล (391.9%) เตอบไมโครเวฟและเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ให้ความร้อน (327.3%) กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง (233.3%) ของเล่น (200%) เสื้อผ้าสำเร็จรูป (172.7%) เครื่องคอมพิวเตอร์ของเครื่องทำความเย็น* (145%) ตลับลูกปืน (133%) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ* (102%)

3. การนำเข้า อินเดียเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 19 ของไทย และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับแรกจากกลุ่มประเทศเอเชียใต้ ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2543-2547) การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ย 667.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี 2547 การนำเข้ามีมูลค่า 814.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.2 ของมูลค่าการนำเข้ารวมของไทย เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 30.5

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช สินแร่โลหะอื่นๆ และเศษโลหะ เคมีภัณฑ์ เหล็กและเหล็กกล้า น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ค้ายและเส้นใย ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม และเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ส่วนประกอบ เป็นต้น (ตารางที่ 3)

สินค้านำเข้าที่มีอัตราการเติบโตสูง ได้แก่ หลอดภาพโทรทัศน์และส่วนประกอบ* (800%) เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค (233%) น้ำมันสำเร็จรูป (219.5%) ค้ายและเส้นใย (149.2%) พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช (126.8%) และนาฬิกาและส่วนประกอบ* (116.7%)

สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกและนำเข้า

1. สินค้าส่งออก: เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ สิ่งทออื่น ๆ เครื่องคอมพิวเตอร์ของเครื่องทำความเย็น ผลิตภัณฑ์พลาสติก ค้ายและเส้นใยประดิษฐ์ ทองแดงและของทำด้วยทองแดง เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว ผลิตภัณฑ์ยาง เพอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ และผ้าผืน เป็นต้น

2. สินค้านำเข้า: หนังกีบและหนังฟอก เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ ค้ายทอผ้าและค้ายเส้นเล็ก ไหม้นและน้ำมันพืช กุ้งสด แช่เย็นแช่แข็ง ยากำจัดศัตรูพืช ผลิตภัณฑ์โลหะ ผ้าผืน เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัด การตรวจสอบ การถ่ายรูป เสื้อผ้า รองเท้า และผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ เป็นต้น

² สินค้าเร่งผลิต (Early Harvest Scheme: EHS) มีผลบังคับใช้เมื่อ 1 กันยายน 2004

ปัญหาการค้าทวิภาคี³

1. อินเดียจัดเก็บภavnนำเข้าในอัตราที่สูงและอากรอื่นในการนำเข้าสินค้า ทำให้อัตราภavnที่ผู้นำเข้าต้องชำระโดยรวมอยู่ในอัตราสูงและเสียโอกาสในการแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นที่มีต้นทุนต่ำกว่า ถึงแม้อินเดียจะปรับลดอัตราภavnส่วนใหญ่ลงเหลือร้อยละ 20 (ยกเว้นสินค้าเกษตร อาหาร ยาสูบ และเครื่องค้มีแอลกอฮอล์) แต่อินเดียยังคงมาตรการที่มีใช้ภavnที่สำคัญคือ มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti Dumping) และมาตรการ Safeguard ในกลุ่มสินค้าเกษตร และ สิ่งทอ

2. การนำเข้า-ส่งออกสินค้าบางประเภทจะต้องทำการซื้อขายผ่านตัวแทนของรัฐ (State Trading Enterprise) ซึ่งรัฐจะผูกขาดการค้า เช่น ข้าว ข้าวสาลี เนื้อมะพร้าวแห้ง ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ฝ้าย และต้องมีใบอนุญาตการนำเข้าสำหรับบางสินค้า เช่น ฝัชน้ำมันและเมล็ด และ ธัญพืช เป็นต้น

3. แต่ละรัฐของประเทศสามารถจัดเก็บภavnนำเข้าสินค้าจากรัฐอื่นได้ เพื่อนำรายได้เข้ารัฐ โดยในหลักการการค้าระหว่างรัฐเป็นการแยกตัวออกจากเศรษฐกิจประเทศโดยเฉพาะการค้าสินค้าเกษตร ถึงแม้รัฐบาลกลางจะประกาศใช้การจ้ดเก็บภavnมูลค่าเพิ่มแล้ว (เมษายน 2546) แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ทั่วประเทศเนื่องจากยังขาดจ้ดหมายมติเรื่องวิธีการชดเชย

4. อินเดียสงวนสินค้าประมาณ 600 รายการสำหรับอุตสาหกรรมรายย่อยในประเทศ เช่น ในกลุ่มสิ่งทอ และของเล่น⁴

5. ขบวนการทางศุลกากรที่ไม่สะดวก รวมทั้งความยุ่งยากและล่าช้าในการดำเนินการด้านเอกสาร

6. สินค้าที่อินเดียนำเข้าจากไทยจ้ดกัคอยู่ในกลุ่มสินค้าขั้นกลาง (Semi-finished Goods) ซึ่งมีปริมาณ ไม่นแน่นอนและไม่สม่ำเสมอ

7. ถึงแม้อินเดียมีกฎหมายลิขสิทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังคงขาดการบังคับใช้และการปราบปรามจริงจัง จึงยังคงมีการลอกเลียนแบบสินค้าอย่างกว้างมาก ดังนั้น สินค้าไทยที่จะวางจำหน่ายในตลาดอินเดีย ควรจ้ดทะเบียนเครื่องหมายการค้า เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากและรวดเร็ว

³ เรียบเรียงจาก Country Commercial Guide 2004, U.S. & Foreign Commercial Service and U.S.

Department of State, 2003

⁴ อินเดียจ้ดให้สินค้าของเล่นเป็นกลุ่มสินค้าอ่อนไหวโดยเผ้สังกตการนำเข้ารายเดือน

เรื่องอื่น ๆ

1. การเยือนอินเดียของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายวัฒนา เมืองสุข) เมื่อวันที่ 29-31 สิงหาคม 2547 รมต. พณ. ได้ลงนามพิธีสารแก้ไขความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เพื่อเป็นการเริ่มต้นลดภาษีสินค้าบางส่วน (Early Harvest Scheme) และได้หารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และ อุตสาหกรรมแห่งอินเดีย (Mr. Kamal Nath) โดยทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องกันว่าเขตการค้าเสรีไทย-อินเดียเป็นการส่งสัญญาณที่ดีแก่ทั้งสองประเทศและภูมิภาคถึงความตั้งใจที่จะให้ FTA ประสบผลสำเร็จ และเปิดโอกาสทางการค้า และการลงทุน.ภาคเอกชนของทั้งสองฝ่าย

2. เป้าหมายการค้า ปี 2548 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ตั้งเป้าหมายว่าจะขยายการส่งออกไปอินเดียจากเดิมให้ได้ร้อยละ 40 หรือมูลค่า 1,278.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการส่งออกของไทยในปีที่ผ่านมาสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เนื่องด้วยมาตรการส่งเสริมการค้า และการเร่งลดภาษีสินค้าบางส่วนเมื่อเดือนกันยายน 2547

3. การค้าสินค้าเร่งลดภาษี (Early Harvest Scheme: EHS) การส่งออก – นำเข้าสินค้า EHS ตั้งแต่เดือนกันยายน – พฤศจิกายน 2547 ไทยส่งออกสินค้าที่ได้มีการเร่งลดภาษีระหว่างกันมูลค่า 2,028.14 ล้านบาท โดยสินค้าที่มูลค่าการส่งออกมากที่สุดได้แก่ เครื่องรับโทรทัศน์สี (43%) โพลีคาร์บอเนต (12%) ส่วนประกอบเครื่องยนต์ (7%) หลอดภาพ โทรทัศน์สี (5%) โดยการนำเข้าสินค้า EHS มีมูลค่า 488.62 ล้านบาท สินค้าที่มีการนำเข้ามากที่สุดได้แก่ กระจุกเกียร์ (25%) หลอดภาพโทรทัศน์สี (21%) ส่วนประกอบเครื่องเพชรพลอยทำด้วยโลหะ (10%) ทั้งนี้ ไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้ากับอินเดียจำนวน 1,539.52 ล้านบาท

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สำนักยุโรป เอเชียใต้ ตะวันออกกลางและแอฟริกา
กลุ่มงานเอเชียใต้ และ BIMSTEC
มีนาคม 2548⁵

⁵ กำหนดปรับปรุงข้อมูลครั้งต่อไป: เม.ย. 2005